

Köszöntjük a XXXVI. Honismereti Akadémiát!

Zalaegerszeg 2008. június 30 – július 4.

„A hagyományőrző turizmus lehet Zala megye egyik fő húzóágazata”

Manninger Jenővel, a Zala Megyei Közgyűlés elnökével, országgyűlési képviselővel beszélget *Halász Péter*

2008-ban Zala megye és Zalaegerszeg lesz a színhelye a XXXVI. Honismereti Akadémiának. Elnök úr szerint milyen szerepe lehet a honismereti mozgalomnak a zalai lokálpatriotizmus ébrentartásában és erősítésében?

A lokálpatriotizmus egyik magja a honismereti mozgalom, mert hiszen ahhoz tudunk kötődni, amit ismerünk. Zala megyének voltak nagy szülőitjei – Deák Ferencre, Vastag Györgyre, Kisfaludy-Stróblra, Keresztúri Dezsőre és másokra gondolok, és hála Istennek nagyon sok lelkes ember volt, akik ezt az érzést ébren tartották. A mi feladatunk most az, hogy minél szélesebb körben ismerté legyenek a megye értékei. Nyilvánvaló, hogy Zala, mint megye is kötődést jelent. Nemcsak mint közigazgatási beosztás, hanem a táj, ahol valaki született, és ami mindenképpen jelent valamit. Egyfajta zalai tudatuk van itt az embereknek, amit hozzá lehet ezt kötni a turizmushoz is, hiszen akinek gyökerei vannak, sokkal biztosabban áll a lábán. A régió belül van ugyanis olyan célkitűzés, hogy – a többi megyéhez képest is –, inkább a *hagyományőrző turizmussal* foglalkozunk. Ahogyan Győr-Sopron-Moson megye a konferencia-turizmusra, Vas megyében inkább a fürdő-turizmusra alapozzák az idegenforgalmat, Zalában a hagyományőrzés lehet a megye egyik fő húzóágazata. Emellett fontos a gyógyturizmus, s ez is kapcsolódik a hagyományőrző kulturális turizmushoz. Ebben a megye konkrét feladatot is tud vállalni. Nagyon sok kis település maradt meg Zala megyében. Összesen 252 településünk van, tehát a döntő többségük kistelepülés, ami sok szempontból hátrány de most akár előnyünkre is válhat. Ha nem is mi oldjuk meg a hagyományőrző turizmussal járó feladatokat, tudjuk generálni a fejlesztést. Nem beruházásokra gondolok, inkább a koordinációban szeretnénk szerepet vinni, segíteni, ahol látunk ilyen lehetőséget.

Ön végzettsége szerint elsősorban az építészethez áll közel. Megkérdezhetem, hogy Zala megyében mely épületek, épületegyüttesek jelentenek akár a Világörökség szempontjából is kiemelkedő kulturális értéket?

A világörökség szempontjából Zala megyében elsősorban a Hévízi-tóról és a Festetics-kastélyról beszélhetünk, de igen nehéz bejutni ebbe a kategóriába. Még csak az előkészítő szakaszában vagyunk, de nem szeretnénk róla letenni, mert az ismertségünket azért növelné. De a megyei városok épületegyüttesei világörökség nélkül is nagy értéket képviselnek, elsősorban a régi városközpontok... De ez végül is jó irányban megy.

Zala megye mindig – nem csak Trianon óta – Magyarország térképének szélén helyezkedett el. Milyen előnyei és hátrányai vannak ennek a határ-mentiségnek?

A határmentiségnek főként a hátrányait szokták emlegetni: az elmaradottságot, ebből következően a szerény foglalkoztatási lehetőségeket, az elvándorlást. De vannak előnyei is! Kulturális értelemben mindig Zala megyéhez tartozónak tekintettük Lendva környékét, és többfajta kulturális együttműködésünk van velük, elsősorban az ottani magyarokkal. Az elmúlt húsz esztendőben Zala megyében és Zalaegerszegen kulturális területen jelentős előrelépés történt. Különböző művésztelepek jöttek létre, s nagyon jó ötlet volt, hogy ezt kiterjesztettük a határon túli magyarságra is, sőt az ottani, többségi néphez tartozó művészekre is.

Azután elég sokan járnak a határ túlsó oldalára dolgozni, aminek ugyan nincsen statisztikája, de pontosan tudjuk, hogy főleg vendéglátósok elég nagy számban járnak Ausztriába. De orvosok is. Ez hosszú távon természetesen nem jelent pozitív megoldás, de rövidtávon segíti az itt élő emberek életét, javítja a közérzetüket. Ha pedig, főltehetően 2011-ben Horvátország is belép az Európai Unióba, akkor Zala megye kikerülhet az árnyékból, s létrejöhet egy Alpok-Adria-régió, amivel nagyobb ismertségre tehetünk szert, s nagyobb szerepet kaphatunk a további fejlesztések során.

A megyerendszer gyökerei Szent István államalapításának idejére nyúlnak vissza. Vannak, akik elavultnak tekintik, ha tehetnék, megszüntetnék, mások értéknek tartják a megyét, mint történelmi és közigazgatási kategóriát. Ön hogyan látja innen Zalából, és természetesen a Parlamentből, a megyerendszer helyzetét és jövőbeni feladatait?

1990 után az volt a probléma, hogy a rendszerváltó pártok valamilyen „kommunista fellegrár”-at láttak a megyében, a liberálisok meg feltehetően a magyar hagyományok miatt nem szimpatizáltak ezzel a fogalommal. Emiatt politikai szempontból szándékosan gyöngítették a megye lehetőségeit. Újabban pedig az uniós elvekre való hivatkozással támadják, mondván: az Unió nem fogadja el a megyéket. Idővel kiderült, hogy ez nem így van, mert például Portugáliában is megmaradt a megyerendszer. Más kérdés, hogy az Unió a 800 ezres lélekszámú megyét tarja jónak, így sajnálhatjuk, hogy Zala megye nem maradt meg eredeti méretében, amikor Fűred és Alsóörs is Zala megyéhez tartozott, mert az kíváncsian megfelelne az uniós ajánlatnak.

Másrészt: ha öncélúan felszámolunk egy közigazgatási rendszert, az nem biztos, hogy jobb lesz, még közgazdasági szempontból sem. Tehát azt gondolom, hogy a megyerendszernek van hagyománya, és a hagyományok, a nemzeti identitás – azon túl, hogy ez is kulturális érték – gazdasági értelemben is célszerű, hiszen a történésekhez minél közelebb kell elintézni az ügyeket. Ez általános alapelv még az Unióban alapelv is, amire lehet hivatkozni. Más kérdés, hogy milyen területi egységek és milyen faladatok maradnak meg, mert annak vannak gazdasági, szervezési vonatkozásai, aztán hogy az intézményrendszer hová legyen telepítve, – városhoz, megyéhez – ezt nyilvánvalóan nem szabad szerintem kőbe vézni. Szerintem a megyének nem az a lényege, hogy erős intézményrendszere legyen, azoknak lehet, hogy a városokban jobb helyük van. Inkább olyan feladatokkal kellene felruházni, például a fogyasztóvédelem területén kaphatna új feladatokat. A kulturális turizmus területén vannak összefonódó feladatok, és e téren a megye a legcélszerűbb közigazgatási egység Magyarországon.

Bizom benne, hogy a Honismereti Akadémia másfélszáz Kárpát-medencei résztvevőjével méltón szolgálhatja Zala megye jobb és teljesebb megismerését.

Köszönöm a beszélgetést.

Fستetics kastély, Keszthely